

Psychopedie – zabývá se výchovou a vzděláváním osob s mentálním či jiným duševním postižením.

Cílem psychopedie je dosažení maximálního stupně rozvoje osobnosti jedince s mentálním či jiným postižením a jeho integrace do společnosti.

Mentální retardace

▪ Vývojová porucha integrace psychických funkcí postihující jedince ve všech složkách jeho osobnosti – duševní, tělesné i sociální. Nejvýraznějším rysem je trvale porušená poznávací schopnost, která se projevuje především v procesu učení.

Mentální retardace

▪ Je stav charakterizovaný celkovým snížením intelektových schopností, tedy schopnosti myslet, učit se a přizpůsobovat se svému okolí, k němuž dochází v průběhu vývoje jedince.

▪ Jedná se o stav trvalý ???

▪ Vrozený či časně získaný (do 2 let dítěte)

▪ Zastarale: slabomyslnost, oligofrenie

IQ

▪ $IQ = \text{mentální věk} / \text{chronologický věk} \times 100$

Demence (získaná mentální retardace)

▪ Proces zastavení a/nebo rozpadu normálního mentálního vývoje po 2. roce života

▪ Zapříčiněna pozdější poruchou, nemocí či úrazem

▪ V porovnání s MR má většinou progredující charakter

▪ Nejčastějším projevem je porucha paměti, orientace, úsudkopozornosti, motivace, emotivity, atd.

▪ Rozlišujeme:

 dětskou demenci a stařeckou demenci

Diagnostika MR

K diagnostikování mentální retardace (a její hloubky) nestačí pouze stanovení inteligenčního kvocientu pod 70, ale zhodnocení celé řady dalších aspektů osobnosti, především to, zda klient selhává ve většině sociálních očekávání svého prostředí

Klasifikace mentální retardace

F70 Lehká mentální retardace IQ 69 -50

F71 Středně těžká mentální retardace IQ 49 – 35

F72 Těžká mentální retardace IQ 34 -20

F73 Hluboká mentální retardace IQ 19 a níže

F78 Jiná mentální retardace – nelze určit stupeň pro jiné postižení

F79 Nespecifikovaná MR – nebyl určen stupeň

Pseudooligofrenie

(zdánlivá mentální retardace)

▪ Ve skutečnosti se o MR nejedná

▪ Dříve nazývaná: Sociální debilita

▪ Není způsobena poškozením CNS, ale nepodnětným vnějším prostředím

▪ Většinou dochází ke snížení o 10 – 20 bodů IQ. Tzv. hraniční pásmo mentální retardace

Etiologie – příčiny vzniku

- Prenatální – úrazy, infekční onemocnění, špatná výživa, otrava toxickými látkami matky
- Perinatální – hypoxie
- Postnatální – infekce novorozence (záněty mozku), úrazy, špatná výživa
- Dědičnost – LMR jako důsledek zděděné inteligence
- Genetické příčiny (známo až 1200 syndromů)
- Neznámé příčiny (až 85%)

Dědičnost lehké mentální retardace

- Není možné prokázat poškození CNS
- Sourozenci také s LMR
- Děti rodičů s LMR

Rodina Kalliků

Kniha Henryho Goddarda z roku 1912 sleduje rodinnou linii Martina Kallikaka po několik generací

Kniha Henryho Goddarda z roku 1912 sleduje rodinnou linii **Martina Kallikaka po několik generací**

Základ pro Eugeniku a následně pro totalitní systémy 20. století

Vybrané genetické syndromy

- Downův syndrom
- Williamsův syndrom

Downův syndrom

Downův syndrom

- Chromozomální onemocnění – trizomie 21. chromozomu

- Středně těžká mentální retardace

- Fyziognomické zvláštnosti:

hlava je zpravidla menší, její zadní část plošší, což způsobuje její kulatý vzhled. Obličej s plochými rysy, úzká a šikmá oční víčka. U mnoha jedinců se vyskytuje ve vnitřním koutku oka kožní řasa, což dává očím charakteristický tvar. (v minulosti označováno jako mongolismus).

38 mm, 11. týden těhotenství

Downův syndrom

Downův syndrom

Rizikový faktor:

věk matky nad 35 let, věk otce nad 50 let

Williamsův syndrom

- Chybějící materiál na sedmém páru chromozómů

- Lehká až středně těžká mentální retardace
- Srdeční vady
- Specifické rysy ve tváři „Elfové“
- Překvapivě silně vyvinutá schopnost mluvené řeči a sociálních dovedností
- Problémy v orientaci v prostoru, čtení, psaní a matematice
- Fobie

Williamsův syndrom

Williamsův syndrom

Možnosti vzdělávání

- Integrace, běžná třída běžné základní školy
- Třída pro žáky se zdravotním postižením při základní škole
- Základní škola praktická (dříve Zvláštní škola)
- Základní škola speciální (dříve Pomocná škola)
- Rehabilitační vzdělávací program základní školy speciální